ग्राम स्वयं सेवक ते कंपनी व्हेंडर (कृषीसमृध्दीतून मळाला मार्ग)

अकोट तालुक्यात २०१२-१३ पासून कृषी समृध्दी प्रकल्पाला सुरवात झाली,प्रकल्पाच्या प्राथ मक अवस्थेत म्हणजेच ग्रामीण सहभागीता अवलोकन मधून गावातील व वध समस्या वर चर्चा करून त्यावर उपाय योजना प्रस्ता वत करण्यात आल्या ,अशाच चर्चे मधून काही गावा मध्ये पशुधन खूप प्रमाणात असून मात्र त्या शेतकऱ्यान कडे खूप कमी जमीन उपलब्ध आहे तसेच बहुतेक गावे हि व्याग्घ प्रकल्पातून स्थलांतरित असल्यामुळे तिथे गावाला चराऊ जमीन उपलब्ध नाही ,त्यामुळे त्या शेतकऱ्यांना एवढ्या कमी ज मनीत चारा पके घेतल्यास त्यापासून प्रत्यक्ष उत्पादन मळत नव्हते ,तसेच त्यंना चार्या करिता सतत स्थलांतरण करावे लागत असे, या समस्येवर उपाय म्हणनू बेबीकॉर्न या मक्याचे उत्पादन घेण्याचे ठरले .हे कमी कालावधीचे म्हणजे ६० ते ६५ दिवसात तयार होणारे पक असून याला येणाऱ्या छोट्या आकाराच्या कानिसास शहरातून व आंतरष्ट्रीय बाजारातून चांगली मांगणी असते व कणीस परिपक्व होण्याच्या आधी काढावे लागत असल्याने कसदार चारा सुद्धा उपलब्ध होतो असे हे दुहेरी फायदा देणारे हे पक होते .

सुच वल्या प्रमाणे चेतना ओर्गानिक ने प्रकल्पाच्या कृषी व्यवसाय तज्ञ यांच्या सहकार्याने फल्ड फ्रेश या खासगी कंपनीच्या प्रतिनिधीस पाचारण केले. फल्ड फ्रेश च्या प्रतिनिधी सोबत सुरवातीला ग्राम स्वयं सेवक व चेतना स्टाफ ची स वस्तर चर्चा झाली चार्च्ये मध्ये काही स्वयं सेवक यांनी लागवडी करिता शेतकऱ्यांना तयार करण्याकरिता पुढाकार घेण्याचे आश्वासन दिले . या मध्ये श्री मनीष महाले या युवक ग्राम स्वयं सेवकाने खूप महत्वाची भू मका घेतली ,त्याने स्वता आपल्या व इतर गाव मध्ये जावून या नवीन पकाचा चेतना स्टाफ सोबत स्वयं स्पुर्तीने प्रचार केला मनीष स्थानिक असल्याने व शेतकरी असल्याने त्याच्या सांगण्याचा शेतकऱ्यांवर अ धक प्रभाव पडला ,व पहिल्याच वर्षाला १०० एकर क्षेत्रावर बेबीकॉर्न ची लागवड करण्यास यश आले , पहिले वर्ष असल्याने कंपनीला एवढ्यामोठ्या क्षेत्रावर नवीन ठिकाणी लागवड होईल अशी आशा नव्हती,कारण हे पक संपूर्ण नियोजन बध्द लागवड करावे लागतेच ,पाणी देण्याच्या पहिल्या तारखेवर त्याचे काढणीचा वेळ ठर वल्या जातो व एक दिवसापेक्षा जास्त उशीर काढणीला झाल्यास निर्यातक्ष उत्पादन मळत नाही ,व तसेच संपूर्ण पक हे वाहतुकीच्या नियोजना नुसार १० ते १५ एकर प्रतिदिन या प्रमाणे लागवड करावी लागते .एवढे नियोजन बध्द लागवड नवीन क्षेत्रात करणे सोपे नव्हते .परंतु याच्या याशास्वीतेवरच शेतकऱ्यांच्या समस्याचे निराकरण अवलंबून होते, करिता चेतना ओर्गानिक संस्थेने या करार शेतीचा फक्त प्रकल्पा पुरताच वचार न करता दूरगामी स्थानिक शेतकऱ्याच्या फायदाचा वचार केला .व मनीष चा उत्साह पाहून त्याची व आणखीन एक ग्राम स्वयम सेवकाची निवड करून त्यांना पूर्ण तांत्रिक मार्गदर्शन शेतकऱ्यांना बांधापर्यंत पोहच वण्याची अतिरिक्त जबाबदारी दिली ,

दिलेली जबाबदारी मनीषने चांगली पार पाडली त्यामुळे पहिल्याच वर्षी प्रकल्पाला चांगले यश आले .

ठरल्या प्रमाणे दुसऱ्या वर्षी कंपनीने आपला सहभाग वाढ वणे होते त्याकरिता कंपनीला आपले दोन तज्ञ स्टाफ ठेवून क्षेत्र वाढवायचे होते , फल्ड फ्रेश चे मार्केटिंग एक्झीकेटिव्ह श्री अजय आवारेजी यांनी मनीषचे काम खूप जवळू पहिले होते त्यामुळे त्यांनी मनीषला फल्ड फ्रेश चा स्टाफ म्हणून नियुक्त केले ,मनीषने

हि जबाबदारी सुद्धा स्वीकारली.

अकोला जिल्हा धकारी मा.जी.श्रीकांत यांना उत्पादांची माहिती देतांना

मनीष याने निघालेल्या बेबीकॉर्न चे आपल्या पत्नीच्या मदतीने वेगवेगळे पदार्थ जसे लोणचे,पापड,व इतर पदार्थ करून प्रदर्शनातून वक्री सुद्धा केली व त्याला खूप चांगला प्रतिसाद मळाला .

शेतामध्ये तयार झालेला माल हा वक्री करिता ना शक येथे न्यावा लागत असे ,पहिल्या वर्षाला प्रकल्पातून वाहतूक खर्च देण्यात आला परतू आता तो शेतकरी व कंपनीला भागीदारी तत्वावर करणे होते तश्यातच मध्यंतरी वाहतूक करणारा ट्रक वेळेवर ना शकला पोहचला नाही तर गर्मी मुळे माल खराब होत होता यामुळे शेतकऱ्यांचे नुकसान होत होते ,त्यामुळे फल्ड फ्रेशला अकोट येथेच कोल्ड स्टोरेज व प्या कंग करण्याची वनंती केली परंतु कंपनी हि कामे व्हेंडर च्या माध्यमातून करत असल्याने त्यांनी असमर्थता दर्श वली .

यावर उपाय म्हणून मनीषने गावामध्येच बेबीकॉर्न चे प लंग करून माल पाठ वण्याचे प्रयत्न केले परंतु आपल्या कडील मार्च नंतर वाढत जाणाऱ्या तपमाना मुळे मालाची प्रत सांभाळणे कठीण झाले . यावर पर्याय शोधात असतांनाच मनीष यांना पुणे येथील प्रदर्शनात ग्रुप च्या प्रतिनिधीची भेट झाली त्यांनी मनीषने ठेवलेल्या बेबीकॉर्न च्या उत्पादनाची माहिती घेतली व त्यांना अकोट येथे बेबीकॉर्न मोठ्या प्रमाणात उत्पादित होत असल्याचे कळले तसेच सध्याच्या मार्केटिंग च्या अडचणी समजून घेतल्या , मनीष ने त्यांना अकोट ला येण्याचे निमंत्रण दिले, दरम्यान ग्रुप चे चेअर मेन श्री.दांगट साहेब यांनी मनीषला पुण्याला बोलावून आपला प्र क्रया उद्योग दाख वला व तसेच ग्रुप च्या इतर स्टाफ सोबत प्रत्यक्ष श्री दांगट साहेबांनी अकोट व परिसराला भेट दिली ,भेटी दरम्यान त्यांनी या ठिकाणी बेबीकॉर्न व मरची उत्पादनाल चांगला वाव असून प्रतिसाद मळाल्यास याच ठिकाणी प्राथ मक प्र क्रया केंद्र सुरु करण्या वषयी ची इच्छा कृषी समृधी जिल्हा कार्यालयात झालेल्या भेटीत बोलून दाख वली ,परंतु त्याकरिता त्यांना कमीत कमी ५०० एकर पेक्षा जास्त क्षेत्रावर बेबीकॉर्न ची लागवड अपे क्षत होती ,या ठिकाणी सुद्धा मनीषने जिद्दीने अकोट सह मुर्तीजापुर ,तेल्हारा,जळगाव जामोद या तालुक्यामध्ये सुद्धा ५०० एकर पेक्षा जास्त क्षेत्रावर बेबीकॉर्न लागवड करून दाख वली व ग्रुपला खात्री करून दिली .

या त्याच्या मेहनतीवर ग्रुपने अकोट येथे प्राथ मक प्र क्रया केंद्र उभारण्याचा प्रस्ताव मंजूर केला व जागेच्या निवडीची जबाबदारी मनीष ला दिली ,मनीषने अकोट मधील ३ ते ४ ठिकाण दाख वली परंतु त्याची कंमत व व्यवहारिता याचा मेळ होत नव्हता शेवटी ग्रुप ने शवपूर बोर्डी येथील मनीष च्या शेतीचीच निवड करून २० गुंठे शेत घेण्याचा प्रस्ताव ठेवला व सोबतच या वर प्राथ मक प्र क्रया केंद्र उभारणीकरिता संपूर्ण खर्च कंपनीने करण्याचे ठर वले व मनीष ला या मध्ये भागीदारी सुद्धा देवून त्याच्याशी व्हेंडर म्हणून करार केला .

आज कागदी प्र क्रया पूर्ण झाली असून मनीष कंपनीचा अकोट येथील व्हेंडर झाला आहे व त्याने कंपनीच्या मदतीने कच्चा माल गोळा करण्याकरिता माल वाहतूक गाडी खरेदी केली व बेबीकॉर्न चे प लंग अकोट येथेच करून सध्या माल पुण्याला पोहचवत आहे . नियोजित ठिकाणी लवकरच बांधकाम सुरु होणार आहे अशी मनीषने माहिती दिली .

अशा प्रकारे मनीष याने साधारण ग्राम स्वयम सेवक ते कंपनी भागीदार पर्यंत आपल्या मेहनतीने व कृतीशीलतेने प्रवास केला,वेगवेगळ्या प्रदर्शनातून मनीष सपत्नीक बेबीकॉर्न चे व वध उत्पादन वकत आहे त्याने आपला गटाचे परवाना सुद्धा काढला आहे,अलीकडेच ना शक येथे झालेल्या प्रदर्शनीत मनीषचा सपत्नीक सत्कार करून त्याला कृषीथोन पुरस्कार मळाला आहे.

चेतना ओर्गानिक व कृषी समृध्दी प्रकल्पामुळे त्याला हा मार्ग मळाला हे सांगायला तो वसरत नाही .

मनीष महाले मोब.न. - ९६३७५०७६६७